

Ainevaldkond: EESTI KEEL JA KIRJANDUS

1. Valdkonnapädevus

2. Ainevaldkonna õppeained		
Eesti keel, kirjandus		
I kooliaste (õppetundi nädalas)	II kooliaste (õppetundi nädalas)	III kooliaste (õppetundi nädalas)
Eesti keel 1. klass 7 2. klass 6 3. klass 6	Eesti keel/kirjandus 4. klass 4 5. klass 4 /2 6. klass 3/2	Eesti keel/ kirjandus 7. klass 2/2 8. klass 2/2 9. klass 2/2
3. Ainevaldkonna kirjeldus ja õppeainete kirjeldused		
<p>Ainevaldkonna kirjeldus</p> <p>Eesti keel on rahvuskultuuri ja identiteedi kandja. Selle valdamine kõnes ja kirjas on mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus. Eesti keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõikides õppeainetes. Ainevaldkonna õppeained toetavad õpilase emakeele- ja kirjanduspädevuse ning suhtlemisoskuse arengut. Eesti keeles ja kirjanduses omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning erinevaid lugemis-, kirjutamis- ja suhtlemisoskusi.</p> <p>I kooliastmes keskendutakse õpilaste oskuste ja väärtuste kujundamisele, mis arendavad hoolivust iseenda, teiste ja ennast ümbritseva keskkonna suhtes ning teadmiste ja oskuste kujundamisele nii suulises kui ka kirjalikus keeles. Esimeses kooliastmes on oluline saavutada sihipärane kirjutamisoskus ja kujundada lugemisharjumus.</p> <p>II ja III kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi neljas õppevaldkonnas: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning keeleteadlikkus.</p> <p>II kooliastmes keskendutakse õpioskuste arendamisele, mis võimaldab noorel hakkama saada õppeülesannete täitmisega, erinevate tegevuste kavandamisega, eksimuste analüüsimisega ja oma tegevuse korrigeerimisega ning hankida vajalikku teavet oma küsimustele vastuse saamiseks või probleemide lahendamiseks.</p>		

<p>III kooliastmes tutvustatakse erinevaid õppimis- ja karjäärivõimalusi, arendatakse enesekontrolli ja vaimse tervise hoidmise oskusi, pannakse rõhku vastutustundliku ühiskonnaliikme kujunemisele, kes oskab oma eesmärgi püstitada, tegevusi planeerida ning ennast analüüsida.</p> <p>Teadmiste ning oskuste alusel kujuneb õpilasest teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja. Ainevaldkonna õppeained toetavad õpilase identiteedi ja enesetunnetuse kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut.</p>	
Eesti keel	<p>Eesti keel on õppeaine, mis annab õpilasele võimaluse suhelda, lugeda ja kirjutada, arendada oma loomevõimet, tekitades huvi erinevate tekstide ning emakeele vastu.</p> <p>I kooliastmes on eesti keel lõimitud õppeaine, milles on kolm õppevaldkonda: suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine), lugemine ja kirjutamine. Suuline keelekasutus hõlmab eneseväljendust ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist. Lugemise õpetamisel kujundatakse oskust töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel. Kirjutamisõpetusega kujundatakse õigekirjaoskus õpitud keelendite piires ja suutlikkus end eesmärgipäraselt kirjalikult väljendada.</p> <p>II ja III kooliastmes on neli õppevaldkonda: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning õigekeelsus ja keelehoole. Suulise ja kirjaliku suhtluse õpetusega kujundatakse oskust suhelda erinevates olukordades ja suhtluskeskkondades, teha rühma- ja paaristööd. Teksti vastuvõtu õpetuse kaudu kujundatakse oskust tekste valida ning leida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata. Kasutatakse sobivaid kuulamise ja lugemise strateegiaid, arendatakse võimet teksti mõista ning tekstile reageerida. Tekstiloomine õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljenduse oskust ning oma mõtete väljendamist ja edastamist. Õigekeelsuse ja keelehoolde õpetusega kujundatakse keeleteadlikkust ning teadmisi keelest; eesti nüüdiskirjakeele teadlikku kasutamist, aga ka arusaamist keele arengust ja muutumisest.</p>
Kirjandus	<p>Kirjandusõpetus toetab õpilaste kirjandushuvi ja lugemisharjumuse kujunemist ning emotsionaalset arengut kirjandusteoste lugemise ja mõtestamise toel. Kirjandustundides</p>

	vaadeldakse ilukirjanduskeele eripära ning arendatakse õpilaste suulist ja kirjalikku väljendusoskust. Kirjanduse lugemine ja käsitlemine tundides avardab õpilase kultuuri- ja elukogemusi, rikastab sõnavara, soodustab kirjandushuvi ning isiksuse arengut.	
4. Lõimingu korraldamine ainevaldkonnas		
I Üldpädevuste kujundamine	II Lõiming ainevaldkondadega	III Läbivad teemad
1-väärtuspädevus 2-sotsiaalne pädevus 3-enesemääratluspädevus 4-õpipädevus 5-suhtluspädevus 6-matemaatikapädevus 7-ettevõtlikkuspädevus 8- digipädevus Ainevaldkonna pädevus Ainevaldkonna üldpädevuste kujundamisel kasutatakse erinevaid koostöövorme, õppemeetodeid ja -keskkondi, sh digivahendeid ja -võtteid, veebi- ja e-õppekeskkondi, analüüsitakse ja lahendatakse elulisi probleemolukordi ja väärtuskonflikte, arvestatakse õpilaste isikupära ja andelaadi. Keele- ja kirjandusõpetus arendavad olulisi õpipädevusi : kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, eri allikatest teabe hankimist ja selle	1-keel ja kirjandus 2-võõrkeeled 3-matemaatika 4-loodusained 5-sotsiaalsained 6-kunstiained 7-tehnoloogia 8-kehaline kasvatus Lõiming ainevaldkondadega Keele ja kirjanduse valdkonna ained lõimuvad valdkonnaüleselt kõikide õppeainetega ja toetavad pädevuste saavutamist teistes ainevaldkondades. Keeleoskus loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks ja toimetulekuks nii isiklikus kui ka avalikus elus. Keele- ja kirjandusõpetuse eesmärk on tõsta õpilaste keeleteadlikkust, st anda teadmisi keele kohta, mis tagab tõhusa suhtluspädevuse, arusaamise keele varieerumisest žanriti.	1-elukestev õpe ja karjääri planeerimine 2-keskkond ja jätkusuutlik areng 3-kodanikualgatus ja ettevõtlikkus 4-kultuuriline identiteet 5-teabekeskond 6-tehnoloogia ja innovatsioon 7-tervis ja ohutus 8-väärtused ja kõlblus Läbivad teemad Läbivad teemad toetavad õpilase suutlikkust teadmisi ja oskusi erinevates olukordades rakendada, väärtusnorme, -hoiakuid ja -hinnanguid kujundada. See kõik loob ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust. Läbivad teemad kui ühiskonnas tähtsustatud aineteülesed valdkonnad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vahendiks. Läbivate teemade käsitlemist toetavad projekt- ja probleemõpe, uurimis- ja loovtegevused, lugemis-, kirjutamis- ja suhtlusülesanded ning mitmekülgne info- ja digikirjaoskus.

<p>kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.</p> <p>Õpilaste väärtuspädevuse kujundamisel on ainevaldkonnal väga oluline koht. Kirjandusõpetuses on peamine rõhk kõlbeliste, esteetiliste, emotsionaalsete ja kultuuriväärtuste kujunemisel loetavate ilukirjandus- ja aimetekstide alusel.</p> <p>Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keelt kui rahvuskultuuri kandjat, keeleoskust kui inimese identiteedi tähtsat osa. Keeleõpetus väärtustab funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.</p> <p>Ainevaldkonna õppeained toetavad sotsiaalse pädevuse kujunemist, avardades õpilase maailmapilti ja ettekujutust inimsuhetest ning kujundades suhtluspädevust: suulise ja kirjaliku suhtluse oskusi, suhtluspartneri arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust.</p> <p>Enesemääratluspädevuse ja ettevõtlikkuspädevuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii</p>	<p>Valdkonnaülene lõiming tähendab, et kõikides õppeainetes tegeletakse eri liiki tekstidega, juhitakse tähelepanu ortograafia- ja grammatikareeglite normipärasele rakendamisele.</p> <p>Kõikide valdkondade õppeained arendavad keelekasutuse põhipädevusi: sõnavara tundmist ja rakendamist, tekstimõistmist ja -loomet, pädevust suuliselt ja kirjalikult suhelda.</p> <p>Õpilaste funktsionaalne ja kriitiline lugemis – ja kirjaoskus kujuneb välja kõigi õppeainete õppimise tulemusel, mis eeldab pidevat koostööd aineõpetajate vahel.</p> <p>Lõiming ainevaldkondade vahel on süsteemne ja järjepidev kõikides kooliastmetes.</p>	<p>Läbivad teemad toetavad õpilase suutlikkust oma teadmisi ja oskusi erinevates olukordades rakendada, väärtusnorme, -hoiakuid ja -hinnanguid kujundada ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust.</p> <p>Valdkonnasisese ja -ülese lõimingu võimalusi, kõigi üldpädevuste kujundamist ja läbivate teemade käsitlemist kirjeldatakse allpool õppekeskkonna erisuste juures, kooli õppekava üldosas, nende rakendamist täpsustatakse valdkonnakavas.</p>
--	---	--

<p>meedia- ja kirjandustekstidest kui ka õpilaste igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise, seisukohavõtu ja lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöös. Enesekohase ja ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.</p> <p>Digipädevuses arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Tekstitöös on oluline ka digitaalse sisu loomine, muutmine ja taasesitamine.</p>		
Lõimingu korraldus :		
KLASS	LÕIMINGUPROJEKT	
1. klass	<p>Ettelugemispäev – kuulab eesmärgistatult ja väljendab oma mõtteid kuuldu kohta.</p> <p>Emakeelepäev – mõtestab emakeele tähtsust, kirjutab loetava käekirjaga ning vormistab kaunilt.</p> <p>Raamatukogu külastus – tervikteoste lugemisharjumuste kujundamine.</p> <p>Midrimaa – luuletuse ilmekas mõtestatud esitamine.</p> <p>Teatrikülastus - õpib tundma kultuuri eriilminguid: draamakunst.</p> <p>KIK väljasõit</p> <p>Aabitsapidu</p>	

2. klass	<p>Õölugemine – töötab eakohase tekstiga juhiste alusel; lugemisharjumuse kujundamine.</p> <p>Teeme ise teatrit - klassi näidendi loomine ja esitamine, draamateksti ilmeka esitlemine, suhtlemine erinevates suhtlusolukordades.</p> <p>Emakeelepäev – väärtustab emakeelt ja kultuuri; kirjutab õpitud keelendite ulatuses etteütlust, kirjutab luuletust loetava käekirjaga ja vormistab selle kaunit.</p> <p>Järvamaa Keskraamatukogu külastus – tervikteoste lugemisharjumuste kujundamine.</p> <p>Midrimaa – luuletuse ilmeka mõtestatud esitamine.</p> <p>Teatrikülastus - õpib tundma kultuuri eriilminguid: draamakunst.</p> <p>KIK väljasõit</p>
3.klass	<p>Teeme ise teatrit - klassi näidendi loomine ja esitamine, draamateksti ilmeka esitlemine, suhtlemine erinevates suhtlusolukordades.</p> <p>Õölugemine – töötab eakohase tekstiga juhiste alusel; lugemisharjumuse kujundamine.</p> <p>Emakeelepäev – väärtustab emakeelt ja kultuuri; kirjutab õpitud keelendite ulatuses etteütlust.</p> <p>Järvamaa Keskraamatukogu külastus – tervikteoste lugemisharjumuste kujundamine.</p> <p>Raamatukogude infosüsteemide kasutamine.</p> <p>Midrimaa – luuletuse ilmeka mõtestatud esitamine.</p> <p>Teatrikülastus - õpib tundma kultuuri eriilminguid: draamakunst.</p> <p>KIK väljasõit</p>
4. klass	<p>Midrimaa – luuletuse ilmeka mõtestatud esitamine.</p> <p>Teeme ise teatrit - klassi näidendi loomine ja esitamine, draamateksti ilmeka esitlemine, suhtlemine erinevates suhtlusolukordades.</p> <p>Emakeelepäev – väärtustab emakeelt ja kultuuri; kirjutab õpitud keelendite ulatuses etteütlust.</p> <p>Järvamaa Keskraamatukogu külastus – tervikteoste lugemisharjumuste kujundamine.</p> <p>Raamatukogude infosüsteemide kasutamine.</p> <p>Teatrikülastus - õpib tundma kultuuri eriilminguid: draamakunst.</p> <p>Õökool</p>
5. klass	<p>Littera – kirjutab eesmärgipäraselt erinevaid tekste. Leiab tekstiloomeks vajalikku teavet.</p> <p>Midrimaa - esitab peast luuletuse, taotleb esituse ladusust, selgust ja teksti täpsust.</p> <p>Omaloominguliste tekstide esitamise õhtu– loob omaloomingulise teksti, valmistub esinemiseks ning esitab selle ilmekalt.</p> <p>Kohtumine kirjanikuga – emakeele ja kultuuri väärtustamine. Õpib tundma kultuuri</p>

	eriilminguid. Teatrikülastus - õpib tundma kultuuri eriilminguid: draamakunst. Öökool
6. klass	Littera – kirjutab eesmärgipäraselt erinevaid tekste. Leiab tekstiloomeks vajalikku teavet. Midrimaa - esitab peast luuletuse, taotleb esituse ladusust, selgust ja teksti täpsust. Omaloominguliste tekstide esitamise õhtu – kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid ning esitab selle ilmekalt. Kohtumine kirjanikuga – emakeele ja kultuuri väärtustamine. Õpib tundma kultuuri eriilminguid. Järva Teataja ja Tre Raadio külastus - õpib tundma kultuuri eriilminguid. Teatrikülastus - õpib tundma kultuuri eriilminguid: draamakunst.
7. klass	Littera – kirjutab eesmärgipäraselt erinevaid tekste. Leiab tekstiloomeks vajalikku teavet ja valib kriitiliselt teabeallikaid. Kõnede konverents (isamaaline kõne – seos Vabariigi aastapäevaga) – esineb suuliselt, peab lühikese ettekande, oskab oma seisukohta põhjendada. Kohtumine kirjanikuga – emakeele ja kultuuri väärtustamine. Õpib tundma kultuuri eriilminguid. Teatrikülastus - õpib tundma kultuuri eriilminguid: draamakunst.
8. klass	Littera – kirjutab eesmärgipäraselt erinevaid tekste. Leiab tekstiloomeks vajalikku teavet ja valib kriitiliselt teabeallikaid. Teatrikülastus - õpib tundma kultuuri eriilminguid: draamakunst. Jõulupidu - stsenaariumi ideekavandi kirjutamine ning selle esitamine huvijuhile.
9. klass	Littera – kirjutab eesmärgipäraselt erinevaid tekste. Leiab tekstiloomeks vajalikku teavet ja valib kriitiliselt teabeallikaid. Teatrikülastus - õpib tundma kultuuri eriilminguid: draamakunst. Hammerbecki gala - stsenaariumi ideekavandi kirjutamine ning selle esitamine huvijuhile.
Ainevaldkondlikud hindamise erisused	
Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatusest ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada seda teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks ja enastjuhtiva õppija kujundamiseks.	
Hinnatakse õpitulemuste saavutatust, mis on kooskõlas õppesisu ja -tegevustega ning vastavuses ainealasete teadmiste, oskuste ja hoiakutega.	

Hoiakute hindamisel (nt mõistab, kujundab, tähtsustab, väärtustab) antakse õpilasele suunavaid ja toetavaid sõnalisi hinnanguid.

Hinnatakse nii õppeprotsessi vältel kui ka õppeteema lõpus. Selleks rakendatakse nii kokkuvõtvat hindamist, mida väljendatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnetena.

1.-3. klassis rakendatakse kujundavat hindamist. Alates 4. klassist numbriline hindamine.

Eesti keele hindamine

I kooliastmes hinnatakse õpilase 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist, 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist, 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja tekstiloomet.

II ja III kooliastmes hinnatakse õpilase 1) suulist ja kirjalikku suhtlust, 2) tekstide vastuvõttu, s.o analüüsi ja mõistmist, 3) tekstiloomet, s.o eri tüüpi ja liiki tekstide kirjutamist, 4) keeleteadmisi, s.o õigekeelsuse ja keelehoolde põhimõtete rakendamist ning keelevalikute teadvustamist.

Kirjanduse hindamine

II ja III kooliastmes hinnatakse kirjanduse õppimisel 1) tervikteoste ja tekstikatkendite lugemist ja tutvustamist, 2) tekstide jutustamist ja esitamist, 3) kirjandustekstide analüüsi, tõlgendamist ja mõistmist, 4) omaloomingulisi töid, 5) kirjandusteadmisi (nt kirjandusmõistete ja kirjandusloolise konteksti tundmist).

Kirjanduse hindamisel pole alati (nt loovtöodes) võimalik täpselt määratleda teadmiste ja oskuste standardit, mistõttu on hindamise skaala võrdlemisi paindlik.

Hinnates omaloomingulisi töid, võib tunnustada idee ja teostuse originaalsust, iseseisvust, üldistavust või muud vaatenurka. Õpilase seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse sõnalist kirjeldavat tagasisidet. Kõikides kirjalikes töodes tähistab aineõpetaja keelevead, kuid hindamisel arvestab soorituse väärtusi vastavalt ülesande eesmärgile ja kokkulepitud hindamiskriteeriumidele.

Õppekorralduse erisused

Õppetunnid võivad toimuda koolis või väljaspool kooli ruume projektipäeva, õppekäigu, matka, võimlemispeo, laagri, ekskursiooni, vabatahtliku või praktilise tööna ning virtuaalses õppekeskkonnas, tagades õpilaste vaimse ja füüsilise turvalisuses ning tervise kaitse.

Õppepäevade hulka kuuluvad päevakava muudatustega toimuvad üritused (spordi- ja teemapäevad, laagrid, üritused väljaspool tunniplaani, jmt). Ainetunnisisene õue- ja muuseumiõpe jm klassiväline õpe planeeritakse aineõpetaja ainekaardis. Tunniülesed õppekäigud, ekskursioonid, projektipäevad, jne toimuvad vastavalt kooli igakuisele kalenderplaanile.

Vähemalt üks kord trimestris toimub eesmärgistatud ülekooliline iseõppepäev või projektipäev.

Ettevõtliku Koolina kujundatakse õpilaste ja õpetajate ettevõtlikku hoiakut.

III kooliastmes viiakse läbi Vaikuseminutite harjutusi, mille eesmärgiks on tähelepanu hoidmine ja keskendumine ning emotsioonide ja mõttemustritega toimetuleku treenimine.

Järgitakse ja rakendatakse programmi Liikuma Kutsuv Kool põhimõtteid, toetamaks õpetajate ja õpilaste vaimset tervist ning õpilaste õpitulemuste omandamist.

Toimub viis eelkutseõppe nädalat 8. klasside õpilastele koostöös Järvamaa Kutsehariduskeskusega.

Õppekeskkonna erisused

Kooli asukoht Järvamaal annab võimaluse kasutada õppeprotsessis kohaliku looduse ja kultuuri eripärasid: Vargamäe muuseum, nelja kuninga legend, Vallimägi, Wittensteini Tegevusmuuseum, Paide – Südamelinn, Ringhäälingumuuseum, Piimandusmuuseum, Järvamaa Keskraamatukogu.

Kohalik ettevõtlikus annab võimaluse arendada õpilaste ettevõtlikuspädevust ja rahatarkust: Järva Teataja toimetis, As Kuma, Tre Raadio.

